

Informace k pravidlům původu zboží k obchodní dohodě EU-Kanada (CETA)

V pravidlech původu zboží k Dohodě CETA (dále jen „PPZ“) jsou některé odlišnosti oproti doposud používaným pravidlům původu zboží s jinými zeměmi. Zde jsou uvedeny některé z nich:

1) **Definice** – čl. 1 PPZ např. nový pojem je „převodní hodnota produktu“, který je rovnocenný obecně používanému pojmu „cena produktu ze závodu“.

2) **Kumulace** – čl. 3 PPZ umožňuje tyto typy:

- *bilaterální* – při určení původu zboží jsou jako původní považovány materiály druhé strany dohody (běžný typ kumulace používaný i v pravidlech původu u jiných zemí).
- *plná kumulace* – jedná se o možnost využití/započítání výrobních operací uskutečněných na nepůvodním materiálu v druhé straně dohody při určení původu zboží. Pro tyto účely se používá příloha 3 PPZ – prohlášení dodavatele nebo rovnocenný doklad, který obsahuje veškeré informace obsažené/uvedené v příloze 3 PPZ.
- *diagonální* – pokud mají obě strany dohody uzavřenu FTA s jinou zemí, se kterou uplatňují obdobná ustanovení pravidel původu, a dohodnou-li se navzájem, pak mohou považovat materiály z této země rovněž za původní (např. do budoucna možnost využití kumulace s NAFTA, pokud dojde ke sjednání dohody EU s US (TTIP) a k modernizaci dohody EU s Mexikem).

3) **Odchyly** (všeobecná hodnotová tolerance) – čl. 6 PPZ nám říká, že nepůvodní materiály použité při výrobě, které nesplňují podmínky stanovené v příloze 5 PPZ, mohou být použity při výrobě, jestliže celková hodnota těchto materiálů nepřesahuje 10 % převodní hodnoty produktu nebo ceny produktu ze závodu. Použitím odchyly nesmí být překročen žádný procentní podíl nejvyšší přípustné hodnoty nebo hmotnosti nepůvodních materiálů uvedených v příloze 5 PPZ.

Oproti pravidlům původu zboží u jiných zemí se zde používá i hmotnost nepůvodních materiálů.

Odchyly pro textilní a oděvní výrobky kapitol 50 až 63 HS nejsou uvedeny v čl. 6 PPZ, ale v příloze 1 PPZ.

4) **Doklad o původu** – čl. 18 – 19 PPZ stanovuje jako doklad o původu pouze „**prohlášení o původu**“ jehož znění je stanoveno přílohou 2 PPZ.

- Dohoda CETA pro prokázání původu zboží na straně EU využívá:
 - **systém registrovaných vývozců** - tzn., že vývozcí u zásilek nad hodnotu 6 000 EURO původního zboží musí do „Prohlášení o původu“ uvádět své číslo registrovaného vývozce.
 - do 31. 12. 2017 je možné používat i schváleného vývozce, pak se u zásilek nad hodnotu 6 000 EURO původního zboží do „Prohlášení o původu“ musí uvádět číslo schváleného vývozce (schválený vývozce musí požádat o rozšíření

povolení schváleného vývozce). Od 1. 1. 2018 lze v rámci Dohody CETA využít pouze registrovaného vývozce dle systému REX.

- pokud je vývozce v systému REX již registrován (má přidělené číslo REX), nemusí se do systému REX znovu registrovat ani pro jeho využití mimo rámec GSP (např. CETA). Vzhledem k tomu je možné pro využití registrovaného vývozce v rámci CETA se **zaregistrovat ještě před vstupem CETA v platnost**.
- registrace EU vývozce do databáze REX je podle článku 26 UCC platná na celém celním území Unie. To znamená, že číslo REX může vývozce použít k vývozu výrobků z různých členských států, tedy nejen z toho členského státu, kde bylo číslo REX přiděleno.
- dohoda CETA pro prokázání původu zboží na straně CA nevyužívá žádný systém. Vývozci do „Prohlášení o původu“ uvádějí podnikatelské číslo (Business Number), které je obdobou čísla EORI v EU. Mohou však nastat situace, kdy vývozce zboží nemusí mít podnikatelské číslo, jako například u vývozu neobchodního zboží. V případě, že vývozce nemá podnikatelské číslo, vyplní vývozce pole 5 v „Prohlášení o původu“ s uvedením jména vývozce a podpisu.
- uvedený hodnotový limit 6 000 EUR je pouze na straně EU a je stanoven čl. 68, odst. 4 IA. Na straně CA není v prohlášení o původu stanoven žádný limit pro případné uvádění či neuvádění podnikatelského čísla (Business Number), toto je upraveno čl. 19 odst. 1 písm. b) PPZ.
- čl. 19 odst. 3 PPZ stanovuje, že prohlášení o původu musí být podepsáno, pokud není stanoveno jinak. Při vývozu z EU, pokud se bude jednat o registrovaného vývozce, který uvede své číslo REX do prohlášení o původu, se nevyžaduje jeho podpis. Při vývozu z CA, pokud bude v prohlášení o původu uvedeno podnikatelské číslo (Business Number), se nevyžaduje podpis vývozce.

5) Uplatnění prohlášení o původu dle čl. 19 odst. 5 PPZ

Čl. 19 odst. 5 PPZ stanovuje, že „*Celní orgán strany dovozu může povolit, aby prohlášení o původu bylo použito pro více zásilek identických původních produktů, jež se uskuteční během období ne delšího než 12 měsíců, jak v daném prohlášení stanoví vývozce.*“ Toto ustanovení EU není v současné době schopna uplatňovat bez další úpravy legislativy EU. Kanadská strana je připravena toto ustanovení aplikovat.

Tzn., že:

- při dovozu zboží z Kanady do EU, aby bylo možné uplatnit preferenční zacházení, musí kanadští vývozci vystavovat důkaz původu „prohlášení o původu“ na každou zásilku. Uvedení časového rozpětí v „prohlášení o původu“ neznámá, že jej nelze akceptovat, ale týká se pouze první zásilky.
- při vývozu zboží z EU do Kanady můžou evropskounijní vývozci využívat ustanovení čl. 19 odst. 5 PPZ a vystavovat jeden důkaz původu „prohlášení o původu“ pro více zásilek identických původních produktů odesílaných až po dobu 12 měsíců, jak stanoví vývozce v prohlášení.

6) **Soupravy** – čl. 12 PPZ nově upravuje možnost použití nepůvodních výrobků v soupravách. Souprava se považuje za původní, jestliže hodnota nepůvodních výrobků nepřekročí konkrétní procentuální hodnotu převodní hodnoty soupravy nebo ceny soupravy ze závodu. Tato přípustná hodnota je 15% pro kapitoly HS 1 až 24 a 25% pro kapitoly HS 25 až 97. V případě, že bereme v úvahu všechny nepůvodní výrobky obsažené v soupravě, nesmí přípustná hodnota přesáhnout celkově 25%.

7) **Platnost prohlášení o původu** – čl. 20 PPZ

- platnost prohlášení o původu je 12 měsíců ode dne vystavení.
- pokud je právními předpisy strany stanoveno, může být preferenční zacházení přiznáno i po lhůtě 12 měsíců (*EU předpisy neupravují*).

8) **Uchovávání záznamů** – čl. 26 PPZ

- po dobu tří let od vystavení prohlášení o původu se uchovávají podpůrné dokumenty prokazující původ zboží.
- uchování může být na jakýchkoli médiích, pokud lze tyto dokumenty nebo záznamy vyhledávat a vytisknout.
- je možné odmítnutí udělení preferenčního sazebního zacházení, pokud vývozce nebo výrobce, který má dle PPZ povinnost prokázat původ zboží, pokud neuchovává záznamy nebo dokumenty anebo k nim odepře přístup.

9) **Ověření původu** (verifikace důkazů původu) - čl. 29 PPZ

- zde je používán obecně platný princip, jako je v pravidlech původu u jiných zemí.
- doba verifikace je do 12 měsíců po obdržení žádosti v zemi vystavení důkazu původu.

10) **Navracení cla, odkladu cla a pozastavení cla (Drawback)** – čl. 2.5 Dohody CETA

- ustanovení o uplatňování cla z nepůvodních materiálů použitých v rámci AZS, pokud je výrobek vyvážen s prokázaným preferenčním původem za účelem využití preferenčního zacházení.
- clo se uplatňuje v reálné výši (např. pokud existuje preferenční zacházení na daný materiál).
- tři roky od vstupu CETA v platnost se čl. 2.5 Dohody CETA neuplatní.

11) Přechodné období – uplatňování preferenčního zacházení

V rámci CETA není stanoveno přechodné období, proto pro uplatnění preferenčního zacházení je rozhodující datum vstupu CETA v platnost. Preferenční zacházení je tedy možné uplatnit na zboží, které:

- je propuštěné do volného oběhu po datu vstupu CETA v platnost a
- je předložen důkaz původu vystavený po datu vstupu CETA v platnost (platný důkaz původu může být předložen do dvou let od data dovozu zboží - čl. 19 odst. 4 PPZ).

12) Přeposílání zásilek – výměna důkazu původu – náhradní doklad o původu v rámci EU

PPZ nemají ustanovení týkající se výměny důkazu původu. Pro výměnu důkazu původu se použije čl. 69 odst. 2 IA (v platném znění), který upravuje nahrazení/výměnu vydaných dokladů o preferenčním původu.

13) Příloha 5 - obsahuje kritéria pravidel původu, ve kterých jsou odlišnosti oproti pravidlům původu u jiných zemí.

14) Příloha 5-A - jsou zde nastaveny kvóty a alternativy ke speciálně vyjádřeným pravidlům původu produktu uvedeným v příloze 5 PPZ, které se použijí v rámci ročních limitů. Pro čerpání kvót uvedených v příloze 5-A PPZ musí být u prohlášení o původu odkaz na přílohu 5-A PPZ (viz poznámka 4 přílohy 5-A PPZ). Bez uvedení takového odkazu nelze tyto kvóty čerpat. Proto se doporučuje k textu prohlášení o původu, uvádět následující text:

“Products originating according to the provisions of Annex 5-A”

("Původní produkty v souladu s ustanovením přílohy 5-A")